

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 185 (6161) 12 жніўня 1938 г., пятніца ЦАНА 10 КАП.

БЮДЖЭТ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ДЗЯРЖАВЫ

Адкрыўшыся ўчора Другая Сесія Вярхоўнага Савета СССР прыступіла да вялікай дзяржаўнай дзелавой работы.

Абодзе палаты Вярхоўнага Савета СССР заперліва абшрыны парадкі і папярэдняй Сесіі. Вярхоўны Совет разгледзіць адзіны дзяржаўны бюджэт СССР на 1938 год, даложаўшы ўчора народным камісарам фінансаў тав. Зверэвым. Сесія прадставіць мець меркаванне па двух важнейшых праектах, унесеных Саюзнаркамом СССР: будзе разгледжана «Палажэнне аб судэўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» і праект закона «Аб грамадзянстве СССР». У адпаведнасці з арт. 105 Канстытуцыі Вярхоўны Совет СССР правядзе выбары Вярхоўнага суда СССР.

Побач з важнейшымі пытаннямі, унесенымі на Сесію Саветам Народных Камісараў СССР, Вярхоўны Совет СССР разгледзіць таксама два законапраекты, распрацаваныя пастаяннымі камісіямі, выбранымі на папярэдняй Сесіі. Камісія па замежных справах Савета Нацыянальнасцей унесла на разгляд Сесіі праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэанаксацыі міжнародных дагавораў». Камісія Заканадаўчых меркаванняў Дзяржаўнага Саюза унесла праект закона «Аб дзяржаўнай палатцы на копей аднаасобных гаспадарак».

Вопіраючы дзяржаўнае значэнне праблем, намечаных да абмеркавання, палатка, што выбраннікам народа — прадстаўнікам сталінскага блока камуністаў і беспартыйных — прадставіць наглядчы адказна, удумліва і пладотворна работа, рэзультаты якой жыццёвым чынам закрэпяць інтарэсы кожнага працоўнага, інтарэсы ўсёй нашай краіны.

Сесія пачала сваю работу з заслушання даклада аб бюджэце нашай краіны. Тут, як у лютры, адлюстраваны ўсе асноўныя пытанні нашага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, пытанні далейшага ўдальнага дабрабыту сацыялістычнага народа і ўмацавання абароназдольнасці нашай дзяржавы.

У 1937 годзе адзіны дзяржаўны бюджэт СССР у даходнай частцы склаў 96,6 мільярда рублёў. Мінусгадзіны бюджэт завершан з перавышэннем даходаў над расходамі на 2,7 мільярда рублёў. Унесены Саюзнаркам праект бюджэта на гэты год намачае павелічэнне даходаў да 125,2 мільярда рублёў і расходаў — да 123,7 мільярда рублёў.

Бюджэты капіталістычных краін, і фантыстычны дзяржаў у асаблівасці, адлюстроўваюць самае нястрымае аграбленне рабочых і сялян у імя інтарэсаў фінансаванага капітала, у імя падрыхтоўкі да вайны. Бюджэты буржуазных дзяржаў — гэта бюджэты народнага абнішчання. У даходнай частцы яны будуюць на аграбленне народа пры дапамозе палаткаў; у расходнай частцы — гэта перш за ўсё бюджэты імперыялістычнай агрэсіі.

У фашыскай Германіі ў 1937—1938 годзе на ваенныя патрэбы расходвалася больш дзвух трэцей усёго бюджэта. У 1938—1939 годзе расходы на ўзбраенне ў гітлераўскай Германіі яшчэ больш узрастаюць. Фашыская Італія расходвае на патрэбы ваенных міністэрстваў і на інтэрвенцыю ў Іспанію больш 42 процантаў свайго бюджэта. Японская ваеншчына забірае сабе ў 1938—1939 годзе больш 79 процантаў усёй бюджэтных расходаў; у той-жа час на патрэбы асветы самураі расходуюць толькі 1,8 проц. бюджэта.

Як не падобна на гэта наш сацыялістычны бюджэт народнага трабавіт, бюджэт росквіту нашай краіны! Асноўнай крыніцай велізарных сродкаў, якія мае сацыялістычная дзяржава, з'яўляецца даход, атрымаваны ад сацыялістычнага гаспадарства. Удальна прадукцыйнасці працы, зніжэнне сабекошту, рэнтабельная работа дзяржаўных прад-

прыемстваў, рост тавараабарота — вось аснова даходаў нашага бюджэта.

Немалое значэнне для ўмацавання бюджэтных сістэмы і ўстойлівасці сацыялістычнага рубля мае няспыны рост укладу насельніцтва ў ашчадныя касі. За дзве мінуўшыя пяцігодкі ўклад гэты ўзраслі больш чым у 20 разоў, перавышаючы зараз 5,7 мільярда рублёў. 50 мільянаў грамадзян нашай краіны з'яўляюцца трымаўнікамі сацыялістычнага рубля. За дзве сталінскія пяцігодкі працоўныя нашай краіны далі ў пазыку свайму дзяржаве 25 мільярдаў рублёў.

Выключным поспехам карыстаецца Палатка першага года Трэцяй пяцігодкі. Яна была пакрыта са злішкам на працягу першых 10 дзён. Саветы ўрад выпусцілі пазыку ў 5 мільярдаў рублёў, а паліцыя на 9 жніўня перавысіла гэту суму на 887 мільянаў 890 тысяч рублёў. Поспех велізарны, марчмы толькі ў нашай сацыялістычнай дзяржаве.

Партыя выкрыла і на-галаву разбіла ворагаў, праваўшых пахіснуць фінансавую сістэму сацыялізма, падарваць моц сацыялістычнага рубля. Слаўная сацыялістычная разведка разграміла асноўныя гнёзды трафіска-бухарыцкіх наёмнікаў і разбурыла іх падлейныя замкні. Ні адзін урад у свеце не карыстаецца такой падтрымкай з боку народа, як сацыялістычны ўрад.

Асноўныя сродкі сацыялістычнага бюджэта — 47,2 мільярда рублёў — накіроўваюцца на фінансаванне народнай гаспадаркі. Праект бюджэта прадугледжае павелічэнне выдаткаў на гэту мэту на 20 проц. супроць папярэдняга года. Капітальны ўкладаны ў гэтым годзе дасягнуць унушальнай сумы — 38,3 мільярда рублёў.

Асабліва пачэснае месца ў бюджэце нашай краіны належыць выдаткам на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. За дзве сталінскія пяцігодкі выдаткі дзяржавы на асвету і ахову здароўя дасягнулі 84 мільярдаў рублёў. У гэтым годзе са сродкаў саюза, рэспубліканскіх і мясцовых бюджэтаў на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы намачаюцца адпаведна 31,4 мільярда рублёў. Велізарны рост выдаткаў на ўтрыманне і будаўніцтва школ, дзіцячых садоў, ясляў, развіццяў дамоў, кансультацый для маляроў, велізарная дапамога многадзетным знаходзяць сваё пераагнаўчае адлюстраванне ў бюджэце, які праектуе сталінскімі клопатамі аб чалавеку, глыбокай увагай да жанчыны-маці, да дзіцяці. Значна павелічэнне рэспубліканскіх бюджэтных абавязкаў росквіту сацыялістычнай культуры ў нацыянальных рэспубліках і з'яўляецца матэрыяльным выразам нашай дружбы народаў нашай краіны.

З велізарным задавальненнем успрымаюць кожны саветнік грамадзянін павелічэнне аб тым, што бюджэт нашай дзяржавы прадугледжае значнае павышэнне выдаткаў на абарону: на Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот. У мінулым годзе на патрэбы абароны врасцоўвалася 17,5 мільярда рублёў. Зараз Саюзнаркам іспраўляе на гэту мэту 27 мільярдаў рублёў. Гэтыя лічбы ўнушаюць радысць кожнаму чыраму другу сацыялістычнай краіны, кожнаму барабціту за мір, кожнаму праціўніку фашызма. Гэтыя лічбы павінны адвэрзаваць палдзейнічань на тых, хто, траціць галаву, хоча паспытаць моц сталінскай брані, у якую закаваны сацыялістычныя грамадзяніны.

З вялікім удальна дэпутаты нашага сацыялістычнага парламента заслухалі праект бюджэта, агаляваны на Сесіі. У адорыцельных апладываючых, якімі Сесія спачатка даклад і бюджэце, яра адбіўся гарачы патрыятызм сацыялістычнага народа, цесная згуртаванасць найшчырэйшых мас працоўных вакол партыі Леніна — Сталіна і «веткага ўрада».

(«Правда» за 11 жніўня).

АБ ПАДЗЕЯХ У РАЁНЕ ВОЗЕРА ХАСАН

У сілу адбыўшага 10 жніўня 1938 г. пагаднення паміж СССР і Японіяй у 13 гадзін 30 мінут 11 жніўня (па мясцоваму часу) баявы дзеянні ў раёне возера Хасан спыняюцца. Першая сустрэча ваенных прадстаўнікоў абодвух ба-

коў для фіксавання становішча войск адбылася на поўдзень ад вышніх Заазёрна (Чанкушан) вечамам таго-ж 11 жніўня. Наступная сустрэча назначана на 12 гадзін 12 жніўня г. г. (БЕЛТА).

ЗАТРЫМАННЕ СОВЕЦКАГА ПАРАХОДА ФАШЫСЦІНІ ПІРАТАМІ

Одэса, 10 жніўня (БЕЛТА). Капітан цеплахода «Макс Гельц» тав. Машчынскі паведамае аб новым факце затрымання сацыялістычнага судна фашысцкімі піратамі. 8 жніўня пры праходзе праз Гібральтарскі канал «Макс Гельц» быў затрыман фашысцкімі грабнічымі і нал канюсам адвезен у Севту. Пасля дэталёвага агляду ўсіх грузаў пасля пачынаў і правярці дакументаў учора ў 13 гадзін 30 мінут цеплаход быў адпушчаны.

Паводле атрыманых сёння вестак, чыслаход «Макс Гельц» следзе ў сучасны момант па сваёму навазначэнню ў Чорнае мора.

РАБОЧЫЯ ХВАЛЯВАННІ У ГЕРМАНІІ

ЛОНДАН, 10 жніўня. (БЕЛТА). Верліскі карэспандэнт газеты «Ньюс кронікл» піша, што адбываюцца хваляванні сярод рабочых, занятых узвядзеннем умацаванняў па заходняй граніцы, выклікаючы ўсё большы недавоў у афіцыйных германскіх колах. Урадавыя чыноўнікі, прадлажае карэспандэнт, прабуюць усімі сіламі пераагнаць значэнне гэтых хваляванняў, але ім гэта не ўдасца. Галоўнымі цэнтрамі рабочых хваляванняў з'яўляюцца Санкт-Вендэль у Сазары, Гамбург і Пірмезе.

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-ГА СКЛІКАННЯ

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

аб пасяджэнні Савета Саюза

11 жніўня 1938 года

Учора, 11 жніўня, у 11 гадзін дня ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмлi, адбылося другое пасяджэнне Савета Саюза.

Старшынства — Старшыня Савета Саюза дэпутат Андрэеў А. А. Савет Саюза заслухоўвае садаклад Старшыні Бюджэтнай камісіі Савета Саюза дэпутата Сідарава І. І. па пункту першага парадка дня — Аб зацверджанні адзінага дзяржаўнага бюджэта СССР на 1938 год.

Пасля садаклда Бюджэтнай камісіі Савета Саюза пераходзіць да спрэчак па дакладу аб адзіным дзяржаўным бюджэце СССР на 1938 г.

У спрэчках выступілі дэпутаты Наротчанка Д. С. (Амур-Ніжне-Днепробская акруга, Днепрапетраўская вобласць, УССР), Куліеў Т. І. (Сабір-Абдаская акруга, Азербайджанская ССР), Пичугіна П. Н. (Пролетарская акруга, г. Масква), Шагімарданаў Ф. В. (Дуванская акруга, Башкірская АССР), Народны камісар фінансаў РСФСР тав. Папоў В. Ф. і дэпутат Курбанаў М. (Куляская акруга, Таджыкская ССР).

На гэтым другое пасяджэнне Другой Сесіі Савета Саюза закрываецца.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

аб пасяджэнні Савета Нацыянальнасцей

11 жніўня 1938 года

Учора, 11 жніўня, у 6 гадзін вечара, ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмлi, адбылося другое пасяджэнне Савета Нацыянальнасцей.

Старшынства — Старшыня Савета Нацыянальнасцей дэпутат Швернін Н. М.

Совет Нацыянальнасцей заслухоўвае садаклад Старшыні Бюджэтнай камісіі Савета Нацыянальнасцей дэпутата Хаклова І. С. па пункту першага парадка дня — Аб зацверджанні адзінага дзяржаўнага бюджэта СССР на 1938 год.

Пасля садаклда Бюджэтнай камісіі

Совет Нацыянальнасцей пераходзіць да спрэчак па дакладу Аб адзіным дзяржаўным бюджэце СССР на 1938 г.

У спрэчках выступілі дэпутаты Булганін Н. А. (Маскоўская гарадская акруга, РСФСР), Хоштарыя С. Г. (Гарынская акруга, Абхазская АССР), Кулагін М. В. (Служка гарадская акруга, БССР), Арушанян Ш. М. (Мікалаўская акруга, Армянская ССР) і Дымухаметаў Г. А. (Нова-Шэмінская акруга, Татарская АССР).

На гэтым другое пасяджэнне Другой Сесіі Савета Нацыянальнасцей закрываецца.

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ 11 ЖНІЎНЯ 1938 Г.

У СОВЕЦЕ САЮЗА

На другім пасяджэнні Савета Саюза раніцай 11 жніўня пачалося абмеркаванне адзінага дзяржаўнага бюджэта СССР на 1938 год.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, члены Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Народныя Камісары.

Старшыня Савета Саюза дэпутат Андрэеў А. А., адкрываючы пасяджэнне, прадставіў слова для садаклда Бюджэтнай камісіі дэпутату Сідараву І. І.

Тав. Сідараў падрабязна паведамае, якую работу прарабіла Бюджэтная камісія пры разглядзе бюджэта. Пад сумныя апладываючы дэпутатаў і гасцей ён перш за ўсё адзначае, што прадстаўлены ўрадам праект дзяржаўнага бюджэта на 1938 год поўнасоп адпавядае палітыцы і рашэнням большэвіцкай партыі і сацыялістычнай арганізацыі ўрада, што неабходнасці мабілізаваць максімум сродкаў на справу ўмацавання індустрыяльнай краіны, павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных, умацавання абароназдольнасці сацыялістычнай дзяржавы.

Тав. Сідараў сьпіняецца на даходнай частцы бюджэта, узрастаючай больш чым на 20 мільярдаў рублёў па параўнанню з мінулым годам. Галоўнай крыніцай даходаў з'яўляюцца даходы ад абслугоўвання сацыялістычнай гаспадаркі. Абагулены сектар гаспадаркі дае звыш 90 процантаў даходаў у бюджэце. Гэта характарызуе нязьліжны рост сацыялізма ў нашай краіне.

Пераходзячы да расходнай часткі бюджэта, тав. Сідараў гаворыць, што ўрад улічыў усё неабходныя дзяржаўныя патрэбы і правільна вызначыў напрамак расходвання сродкаў. Самы вялікі артыкул расходаў па бюджэту — гэта затраты на народную гаспадарку. У бягучым годзе на гэтыя мэты асігнаюцца 47,2 мільярдаў рублёў — на 20 процантаў больш у параўнанні з мінулым годам.

На канкрэтных фактах дакладчык паказвае, як павылічылі асігнаванні на Наркаматах Пыжак, Харчовай, Абароннай прамысловасці, Земляробства. І калі ён агалнае лічбы асігнаванняў на Наркаматах Абароны і Ваенна-Марскога Флота ў 27,04 мільярды рублёў, у зале раздзяляюцца гарачыя апладываючымі.

Другі буйны артыкул расходаў — затраты на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. Па гэтым раздзелу намачана врасцоўваць 31 мільярдаў рублёў. Калі суды даць сродкі, адпаведна на культурныя мэты прафсаюзамі, кааператывамі і грамадскімі арганізацыямі, то агульная сума затрат на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы перавысіць у бягучым годзе 42 мільярды рублёў. Гэтыя расходы па бюджэту забяспечваюць найвышэйшыя правы грамадзян СССР, запісаныя ў Сталінскай Канстытуцыі: права на асвету, права на ашчаднасць, права на матэрыяльнае забяспечанне ў старасці і ў выпадку страты працаздольнасці.

Пасля стараннай праверкі разліку і абгрунтавання іх, — гаворыць тав. Сідараў, — Бюджэтная камісія знаходзіць магчымым павылічыць даходы на 1,594,8 мільярда рублёў за лі павелічэння палатку з абароту па сістэме Наркамата харчовай прамысловасці, Наркамата мясцовай прамысловасці, запалкавай прамысловасці, Наркамлеза, прыячнення ўкладаў насельніцтва і т. д. У расходнай частцы Бюджэтнай камісія прапанава павылічыць асігнаванні Наркамляпрому, Наркамзему і некаторым іншым наркаматам.

З удальна усіх гэтых дапаўненняў і змен дзяржаўны бюджэт Саюза на 1938 год складе ў расходнай частцы 125,278,993 тысячы рублёў і ў даходнай — 126,778,993 тысячы рублёў.

Дэкладчык называе асобныя наркаматы, якія парушаюць бюджэтную дысцыпліну, не выконваюць дзяржаўныя абавязальнасці. У ліку гэтых наркаматаў — Наркамгандля, Цэнтракс, Наркамат машынабудаўніцтва, Наркамзема, Наркамат загатоўвак. Тут віноўны і Наркамфін Саюза, у рабоне якога ямаля недахопаў.

— Бюджэт наш, як у лютры, паказвае найвышэйшыя клопаты партыі Леніна — Сталіна і сацыялістычнага народа, аб яго матэрыяльна-бытавыя і культурныя запатрабаванні, — зазначае свай садаклад тав. Сідараў.

І араўме! Бюджэты Германіі, Італіі і Японіі з года ў год складоўца з велізарным дэфіцытам у рэзультате росту расходаў на падрыхтоўку і вядзенне грабнічых войнаў, на ўтрыманне вялікай шпітальскай сеткі.

Дзяржаўнае запавязанасць фашыскай Італіі к красавіку 1938 года дасягнула 200 мільярдаў лір, г. зн. яна ў дзесяць разоў больш, чым увесь ёе бюджэт. Дзяржаўнае запавязанасць фашыскай Германіі ў 1937 годзе складала 38 мільярдаў марак. Гэта — у два і паловай раз больш даходнай часткі ёе бюджэта.

Тав. Каротчанка прыводзіць шматлікія факты, якія ілюструюць велізарныя поспехі Сацыялістычнага Саюза ў індустрыі, культуры, бюджэце, гароду і сельскай гаспадарцы. Бюджэт Сацыялістычнага Саюза дасягае ў 1938 годзе 6 мільярдаў рублёў. Дэпутат Каротчанка адбарае абмярковаемы бюджэт СССР на 1938 год і заўважа, што калі спатрэбіцца, то мы ўтроім і ўдаслерым асігнаванні на справу абароны краіны.

— Наш бюджэт, — зазначае сваю прамоўку тав. Каротчанка, — выражае вялікую магучасць Саюза Сацыялістычных Рэспублік. Мы ўпэўнена глядзім наперад, таму што нашу краіну вядзе наш правадзір і настаўнік вялікі Сталін. (Бурныя апладываючымі).

Слова бярэ дэпутат Куліеў Т. І. — старшыня Саюзнаркома Азербайджанскай ССР. Тав. Куліеў адзначае, што бюджэт Саюза складзены з разлікам на ўсямернае задаловенне растуцьчых з кожным днём сацыяльна-культурных і гаспадарчых запатрабаванняў народаў СССР. Ярка таму сведчаць — буйныя Азербайджанскай Сацыялістычнай рэспублікі. Бюджэт Азербайджанскай ССР у параўнанні з 1933 годам узрос на 410 процантаў і складе 916 мільярдаў рублёў.

На трыбуне — дэпутат Пичугіна П. Н., старшыня Таганскага раёнавага (Масква). Падтрымліваючы прапанавае выступіўшых дэпутатаў аб зацверджанні бюджэта на 1938 г., яна адзначае, што ў некаторых нашых установах і арганізацыях няма сапраўдных гаспадарчых адносін да дзяржаўных грошай. У якасці прыклада яна называе Наркамшап, некаторыя глянкі якога прадлажваюць лічыць жыць на дзяржаўныя датацыі. Да іх адносіцца Галоўняжмаш, Галоўтэрмаш.

Дэпутат Шагімарданаў Ф. В. — старшыня Савета Народных Камісараў Башкірскай АССР — у сваім выступленні падкрэслівае, што бюджэтам прадугледжаны далейшы рост эканомікі і культуры Саюзных і Аўтаномных рэспублік. Дэпутат Шагімарданаў расказвае аб бурным эканамічным і культурным росце Башкірскай рэспублікі.

Дэпутат Шагімарданаў адзначае, што практычныя работнікі на месцах больш цікавіцца расходнай часткай бюджэта і ўздзяюць менш увагі даходнай частцы. Даходная частка бюджэта, як правіла, устанаўліваецца не ў пачатку бюджэтнага года, а ў сярэдзіне. Тав. Шагімарданаў лічыць, што неабходна дабіцца такога становішча, каб у пачатку года ўстанаўліваць пэўныя сельскія, раённыя, рэспубліканскія бюджэты з тым, каб, выяўляючы новыя даходы, той або іншы савет змог павылічыць адпаведныя расходы.

Дэпутат Шагімарданаў крытыкуе Наркамфін Саюза ССР і РСФСР за адарванасць іх апаратаў ад канкрэтных сапраўдных на месцах і за недастаткова канкрэтнае і апэратывнае кіраўніцтва фінансавай работай абласцей.

Тав. Папоў В. Ф. — нарком фінансаў РСФСР — у сваім выступленні адзначае, што ў адзіным дзяржаўным бюджэце Саюза знайшлі правільнае адлюстраванне інтарэсы Расійскай Федэрацыі. Ён прыводзіць ярыя лічбы выключнага росту бюджэта РСФСР. Бюджэт усёй расійскай Расіі ў 1913 г. складала 2,5 мільярда рублёў. Бюджэт толькі Расійскай Сацыялістычнай Федэратывнай Сацыялістычнай Рэспублікі на 1938 год складе 21,5 мільярда рублёў. Таржаство леныска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, клопаты большэвіцкай партыі і ўрада аб працоўных ярыя выражаны ў бюджэтах Аўтаномных рэспублік РСФСР. У параўнанні з першым годам другой сталінскай пяцігодкі аб'ём бюджэту Аўтаномных рэспублік РСФСР у 1938 годзе вырас у тры разы, а па асобных Аўтаномных рэспубліках наўзрачца яшчэ большы рост. Так, напрыклад, бюджэт Якуціі вырас у 3,5 разы, Башкірыі — у 4 разы, Кабардына-Балкарскай — у 5 разоў.

Дэпутат Курбанаў М. — старшыня Саюзнаркома Таджыкскай ССР — з глыбокім задавальненнем адзначае, што ў бюджэце ўдзельна дастаткова ўвага абароне краіны.

— Мы абмярковаем пытанне аб дзяржаўным бюджэце ў надзвычай адкасны момант. Ва ўсёй нашай краіне бушуе хваля абурэння супроць няглых спроб японскай ваеншчыны ўлігнуць Саветкі Саюз у ваіну. Японская ваенная кліка пралічылася, самураі атрымалі ўнушальны ўрок ад нашай доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, зорка абарогаючай непарушнасць граніц нашай вялікай радзімы.

Дэпутат Курбанаў робіць заўвагі аб

рабоне Наркамфін і яго аргану на месцах. Па пляму раду рэспублік і абласцей, у тым ліку ў Таджыкскай рэспубліцы, вель значны недабор сродкаў. Дэпутат Курбанаў патрабуе палепшыць работу Раёзнайга ўпраўлення Наркамфін, каб у найкарапейшых тэрмін быў наведзены большэвіцкі парадок у справе ўліку і правільнага расходвання сродкаў.

Пасля выступлення дэпутата Курбанава пасяджэнне закрываецца.

У СОВЕЦЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Вечамам 11 жніўня ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета СССР адбылося другое пасяджэнне Савета Нацыянальнасцей, на якім пачалося абмеркаванне адзінага дзяржаўнага бюджэта Саюза ССР на 1938 год.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, члены Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Народныя Камісары.

Старшынства — Старшыня Савета Нацыянальнасцей дэпутат Швернін Н. М. прадставіў слова для садаклда Бюджэтнай камісіі Савета Нацыянальнасцей дэпутата Хаклова І. С.

— Дзяржаўны бюджэт Саюза ССР, — гаворыць тав. Хаклоў, — з'яўляецца важнейшай часткай народна-гаспадарчага плана і адлюстроўвае далейшы рост гаспадаркі сацыялістычнай радзімы.

Тав. Хаклоў прыводзіць лічбы асігнаванняў на фінансаванне народнай гаспадаркі, асобных наркаматаў. Ён асоба падкрэслівае, што ў бюджэце адлюстравана ўказанне Старшыні Саюзнаркома СССР тав. Молатава на Першай Сесіі Вярхоўнага Савета СССР аб неабходнасці стварэння магучага Ваенна-Марскога Флота, умацавання абароназдольнасці нашай краіны. У зале грмыць бурныя апладываючымі, калі тав. Хаклоў заўважа, што, калі прапанаваць, краіна даць сродкаў на абарону столькі, колькі патраба будзе для таго, каб на-голова разбіць любога ворага, кожнага ў пасобку ў Усіх, разам узятых.

Значна ўзрастаюць асігнаванні на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. Так, расходы на асвету складоўца звыш 20 мільярдаў рублёў. А царкі ўрад у 1913 годзе расходваў на справу народнай асветы толькі 182 мільёны рублёў. Усё гэта паказвае, як нязмерна вырасла культура народаў нашай краіны.

Рост бюджэта бачны на прыкладзе кожнай Саюзнай рэспублікі. Напрыклад, бюджэт Расійскай рэспублікі разам з Кавказстанам і Кіргізіяй у 1938 г. раўняўся 5,7 мільярда рублёў, а ў гэтым годзе — 23 мільярды рублёў. Бюджэт Грузійскай, Азербайджанскай і Армянскай Саюзных рэспублік з 689 мільярдаў рублёў павялічыўся за гэты час да 2,867 мільярда рублёў. Такая-ж карпіна па Украінскай, Беларускай і іншых рэспубліках.

Але гэты рост бюджэту Саюзных рэспублік яшчэ не поўнасоп адлюстроўвае змены, якія адбываюцца ў іх народнай гаспадарцы.

Тав. Хаклоў далей дакладвае аб змяненні уласымі ў праект дзяржаўнага бюдж

Другая Сесія Вярхоўнага Савета СССР

АБ АДЗІНЫМ ДЗЯРЖАЎНЫМ БЮДЖЭЦЕ САЮЗА СОВЕЦКІХ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК НА 1938 ГОД

Даклад народнага камісара фінансаў Саюза ССР тав. ЗВЕРЭВА А. Г.*

Таварышы, абмеркаванне дэпутатамі Вярхоўнага Савета Саюза ССР бюджэта Саюза на 1938 год адбываецца ў абстаноўцы велізарнага палітычнага і гаспадарчага ўздыму ў нашай краіне.

Дзве найважнейшыя падзеі апошняга часу — прыняцце новай Сталінскай Канстытуцыі і правядзення на яе аснове выбараў у Вярхоўны Савет Саюза ССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік — прамамантравалі перад усім светам вынікі вялікай перамогі сацыялізма ў Савецкім Саюзе.

Бліскучая перамога сталінскага блока камуністаў і беспартыйных у часе выбараў з'явілася яркім выражэннем маральна-палітычнага адзінства савецкага народа, непарушнай сувязі партыі з масамі і бязмежнай любові і адданасці найшэрыя і найшчырдзейшыя людзі нашай Радзімы — Сталіна.

Сталінская Канстытуцыя законадаўча замацавала вялікі пераможны сацыялізм. Сацыялістычная ўласнасць на сродкі і прылады вытворчасці з'яўляецца асновай нашага грамадскага ладу.

Вялікае выкараняючы ворагаў народа, прыцягваючы да кіравання на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва новыя, маладыя кадры, узбройваючы іх большавізмам, наша партыя дабілася велізарных поспехаў на ўсім фронце сацыялістычнага будаўніцтва. Пад кіраваннем партыі Леніна — Сталіна за год дзвюх пяцігодкі наша краіна з адсталай, аграрнай ператварылася ў магутную, індустрыяльную дзяржаву, у краіну перадавой навуцы і тэхнікі, у краіну перадавой сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. У СССР выш 80 проц. прадукцыі прамысловасці вырабляецца на прадпрыемствах нова пабудаваных або поўнасьцю рэканструаваных за дзве сталінскія пяцігодкі. Аб'ём вытворчасці сацыялістычнай прамысловасці з 1937 г. у 8 разоў перавышоў даважны ўзровень. Па ўзроўню прамысловай вытворчасці царская Расія займала пятае месца ў свеце і чацвёртае ў Еўропе; Савецкі Саюз па вышэйшым індустрыяльнаму прадукцыі займае зараз першае месца ў Еўропе і другое месца ў свеце. Ужо ў 1936 г.

наша краіна займала першае месца ў Еўропе па выпуску машынаў, трактараў, камбайнаў, грузавых аўтамабіляў, па забавіцы жалезнай руды, па выплыві чарнавой металу, па вырабе суперфасфата, а таксама цукру і руды шчырых прадуктаў.

Сацыялізм увайшоў у быт працоўных горала і вёскі. Калгасны лад у вёсцы стварыў велізарныя перспектывы развіцця сельскай гаспадаркі, якая ўпэўнена ідзе па ажыццяўлення сталінскага задання — штогод атываць 7—8 мільярдў хлеба.

Найважнейшым заваяваннем сацыялізма з'яўляецца стварэнне шчаслівага, радаснага, зможнага жыцця працоўных мас СССР.

У нашай краіне ажыццяўлена права па працу, на адпачынак, на асвету, на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці і пры страце працаздольнасці. Ажыццяўленне прынцыпаў сацыялізма «Ад кожнага па яго здольнасцях, кожнаму па яго працы». Мы дабіліся найважнейшых поспехаў у справе сацыялістычнага пераўтварэння грамадства таму, што ўсёй нашай работай кіруе вялікі правядыр народа — таварыш Сталін. (Усе ўстаюць. Волічы: «Вялікому Сталіну — ураў!» «Нахай жыве Сталін — ураў!» Праціжыныя апладыменты).

У вырашэнні важнейшай гістарычнай заданні пабудовы сацыялістычнага грамадства каласальнае значэнне мелі поспехі ў галіне развіцця і ўмацавання савецкіх фінансаў.

За год дзвюх пяцігодкі толькі праз дзяржаву і мясцовыя бюджэты было накіравана каля 350 мільярдў рублёў на развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, уаду культуры і павышэнне матэрыяльнага дабрабыту працоўных мас, а таксама на ўмацаванне абароназдольнасці краіны.

Толькі па фінансаванне народнай гаспадаркі ў Другой пяцігодкі было асвоена 183 мільярдў рублёў, а на фінансаванне сацыяльна-культурных мерапрыемстваў — 73,3 мільярдў рублёў.

Такім чынам, звыш 70 проц. бюджэтных расходаў падае на фінансаванне народнай гаспадаркі і культуры.

вялікае павелічэнне навогаў на працоўныя масы. Аднак, нават выключны поспех падатковага прэса на матэрыяльны ўзровень працоўных не можа пакрыць з дня ў дзень расгучных дэфіцытаў германскага дзяржаўнага бюджэта, не можа прыпыніць рост дзяржаўнай даўгатэрміновай і кароткатэрміновай запавяжанасці, акая, па даных англійскай прэсы, за час панавання фашызма ўзрасла з 9,3 млрд. марак у 1933 г. да 38 млрд. марак да пачатку 1938 г.

Ваенныя авантуры японскага імперыялізма таксама з галавакружжым хваляюць нашай краіны. Дзяржаўны фінансаў і дэзарганізаваны грашовы абарот у Японіі.

Захватніцкая вайна японскага імперыялізма ў Кітаі патрабуе велізарных ваенных расходаў. Аб гэтым гаворыць той факт, што ваенныя асігнаванні па звычайнаму і дадатковаму бюджэтам Японіі на 1938—39 гг. складуць 6,1 млрд. іен, або 79 проц. усіх бюджэтных расходаў.

Фінансы дзвюх і іншых фашыстскіх агресараў — Італіі і Японіі — адчуваюць не меншае напружанне, чым фінансы Германіі. Па афіцыйных італьянскіх даных, фашыстскі ўрад за апошнія чатыры год расходваў на ваенныя авантуры ў Абсініі і Іспаніі ў агульным ліку 39 млрд. лір. Для пакрыцця ваенных расходаў было выпушчана некалькі прымусовых пазык. У выніку гэта і ў іншых краінах аператыўна прымусовага характару дзяржаўны доўг Італіі даходзіць зараз да 200 млрд. лір супроць 89 млрд. лір у 1930 г.

ДАХОДЫ БЮДЖЭТА НА 1938 ГОД

Важнейшае значэнне ў агульным аб'ёме даходнай часткі бюджэта мае падаткі з абарота і адлічэння ад прыбытку. Сума падатку з абарота вызначана ў 1938 г. у 83,3 млрд. руб. супроць 75,9 млрд. руб. у 1937 г. Праца падатку з абарота ў 1938 г. пастанова 71,4 проц. усіх даходнай часткі бюджэта і 8,1 проц. паступае праз адлічэнні ад прыбытку. Адлічэнні ад прыбытку ў бюджэт Саюза ССР складуць 9,6 млрд. руб. супроць 6,5 млрд. руб. у 1937 г., г. зн. на 46,7 проц. больш.

Рост даходаў ад падатку з абарота і адлічэнняў ад прыбытку ў 1938 г. тлумачыцца ростам вытворчай праграмы прамысловасці, тавараабарота і павелічэннем аб'ёму прыбыткаў дзяржаўных прадпрыемстваў саюза, рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання.

Намашленні ад зніжэння сабекошту толькі па шасці прамысловых нархматах вызначыліся ў 2,6 млрд. руб. Гэта лічба гаворыць аб велізарным значэнні барацьбы за зніжэнне сабекошту ў 1938 годзе. Невядзянае прамысловасцю адлічэння на зніжэнне сабекошту на адзін процант азначае страты накапленняў для народнай гаспадаркі ў размеры сацыяльна мільярд рублёў.

Пасляховае выкананне плана дзяржаўнага даходаў па падатку з абарота і адлічэнняў ад прыбытку знаходзіцца ў паспешнай залежнасці ад выканання народна-гаспадарчых планаў. На аснове вынікаў першага паўгоддзя 1938 года трэба сказаць, што Наркамлоготрм, Наркамгандаль і Цэнтрсаюз не выканалі сваіх планаў і тым самым надалі значны сумы па падатку з абарота ў дзяржаўны бюджэт.

Фінансавыя органы абавязаны штодзённа кантраляваць уплату падатку з абарота і адлічэнняў ад прыбытку прымяняючы ўсе меры ўздзеяння на тых, хто не па-дзяржаўнаму адносіцца да гэтай адказнай справы. Агульная сума падатковых паступленняў у населеныя ў саюзным і рэспубліканскіх бюджэтах у 1938 годзе вылічана ў размеры 3,1 млрд. руб., а разам з мясцовымі бюджэтам іна складае 5,010 мільярд рублёў.

Гэтым участку фінансавай работы

да ў год, дасягнуўшы з сучаснаму моманту звыш 50 мільярдў чалавек. Толькі за дзве сталінскія пяцігодкі працоўныя нашай краіны для дзяржавы па пазыках каля 25 млрд. руб.

Савецкія пазыкі прыносяць працоўным вялікі даход. Толькі за год Першай пяцігодкі населеныя і арганізаваны даходы ад дзяржаўных пазыках складуць 2,666 мільярд руб.

Платажы па пазыках СССР праводзіцца не за лік падаткаў з населенства, а за лік накапленняў сацыялістычных прадпрыемстваў і арганізаваных росту іх саўвэйнічаюць дзяржаўнага пазыкі.

У працэсе дзяржаўнага бюджэта на 1938 г. прадстаўленым на зацвярджэнне Другой Сесіі Вярхоўнага Савета Саюза ССР, даходы ад дзяржаўных пазык, рэалізуемых сярэд населенства, прадугледжаны ў суме 5,670 мільярд руб. з іх на пазыках, размяшчаемых у народны падлікі сярэд населенства, 5,370 мільярд руб. і на дзяржаўнай Унутранай выгрышнага пазыкі 1938 г. — 300 мільярд руб. Апрача таго, у адзін дзяржаўны бюджэт уключаны даходы атрым-

ліваемы ад пазык, набываемых кааператывамі, страхавымі і ашчаднымі арганізацыямі ў суме 2,060 мільярд руб. Такім чынам, усяго ад пазык маркуецца атрымаць 7,730 мільярд руб.

Выпусчаныя 1 ліпеня 1938 г. пазыка Трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) была сутрыта працоўнымі нашай краіны і небылым узмацненнем. Пры выпуску пазыкі на суму ў 5 млрд. руб. за 10 дзён пазыкі агульнага рахунка ўрада, падліска склала 5,350 мільярд руб., а на сёння амаль 5,9 млрд. руб., а па сцягу 897 мільярд руб.

За год дзвюх сталінскіх пяцігодкаў уклады населенства ў ашчадныя касы ўзрасталі ў дваццаць а лішнім разоў, прычым толькі за апошнія пяць год сума ўкладаў павялічылася амаль у пяць разоў і перавысіла ў сучасны момант суму ў 5,7 мільярд руб.

План прыцягнення ўкладаў у ашчадныя касы на 1938 год устаноўлен ў суме 1,300 мільярд руб. супроць 976 мільярд руб. фактычна прыплыў ўкладаў за 1937 год вымананне плана прыцягнення ўкладаў за першае паўгоддзе бягучага года ідзе паспяхова.

РАСХОДЫ ПА БЮДЖЭТУ НА 1938 ГОД

Агульны аб'ём расходаў па саюзным і рэспубліканскіх бюджэтах на 1938 год устаноўлены ў суме 115,301 мільярд руб. супроць 93,921 мільярд руб. па выкананню ў 1937 годзе, гэта значыць расходы павялічыліся на 21,380 мільярд руб. або на 22,8 проц. у параўнанні з 1937 годам. Напрамак расходаў па бюджэту вызначаны прынятым на 1938 год планам развіцця народнай гаспадаркі. Бюджэтыныя сродкі накіраваны на павелічэнне грамадскага багац-

ця, павышэнне матэрыяльнага і культурынага ўзроўню працоўных, на ўмацаванне незалежнасці СССР і ўмацаванне яго абароназдольнасці.

Расходы на фінансаванне народнай гаспадаркі па саюзнаму дзяржаўнаму бюджэту Саюза ССР і рэспубліканскіх бюджэтах на 1938 год складуць 47,212 мільярд руб., або 40,9 проц. усіх расходаў.

Па сваёму напрамку яны размяркоўваюцца наступным чынам:

	(У мільярд руб.)		Прырост у 1938 г. у параўнанні з 1937 г.	
	1937 г.	1938 г.	млн. руб.	процант
Прамысловасць	15,300	19,821	4,521	29,5
Сельская гаспадарка	8,838	10,997	2,164	24,5
Транспарт і сувязь	7,355	6,763	592	8,0
Дзяржаўны гандаль і арганізацыі	2,752	2,805	53	1,9
Іншыя галіны гаспадаркі	5,093	6,826	1,733	34,1
Усяго па народнай гаспадарцы	89,393	47,212	7,370	20,0

Асноўнае месца ў фінансаванні гаспадаркі займае капітальнае будаўніцтва і пашырэнне абаротных сродкаў галіны народнай гаспадаркі.

Аб'ём капітальнага будаўніцтва ў нашай краіне з года ў год расце ў велізарных размерах. Аб'ём капітальных работ на 1938 г. па народнай гаспадарцы наменач у 38,3 млрд. руб., што азначае рост супроць мінулага года на 30 проц. З улікам зніжэння вышты будаўніцтва фінансаванне складуць 35,8 млрд. руб.

Капітальныя затраты па дзяржаўнаму бюджэту павінны склаці 24,88 млрд. руб. або 69,6 проц. усіх праграмы капітальнага будаўніцтва.

Асноўнай асаблівасцю плана капітальных работ бягучага года з'яўляецца сканцэнтраванне сродкаў і матэрыялаў, у першую чаргу, на паставы будоўлях, што павінна забяспечыць у 1938 г. увяд у дзеянне асноўных фондаў амаль у паўтара раза больш, чым у мінулым годзе.

У 1938 г. ўрадам перад работнікамі будаўніцтва паставлена важнейшая заданне — знізіць кошт будаўніцтва на менш чым на 7 проц. супроць капітальных работ і павысіць прадукцыйнасць працы на 17 проц. Для выканання гэтых заданняў ёсць усе ўмовы.

Неабходна таксама навесті большыя парадкі ў прэстыж - капітальнай справе. Прынятае ў бягучым годзе СНК СССР рашэнне аб палепшэнні праектна-каштарыснай справы ў прамысловым будаўніцтве накіравана на карэннае палепшэнне ўсёй праектна-каштарыснай справы, перш за ўсё, шляхам спрыяння ўтрыманню праектна-каштарыснага дакументаў і, у прыватнасці, тэхнічнага прэкета.

Побач з навазрэннем парадку ў праектна - каштарыснай справе СНК СССР наменці мерыпрыемствы па ўпарадкаванні фінансавання прамысловых будаўніцтва.

Новыя правілы фінансавання капітальнага будаўніцтва

дальняга будаўніцтва, надаўшы зацвярджэння Саюзнаму Савету ССР, прадугледжваюць карэннае палепшэнне ўсяго парадку фінансавання будаўніцтва.

Спецбюкі і фінансавыя органы не месца таварны ўшчыльную паліцыі са штодзённымі патраб будоўляў, устанавіць пастаянны нагляд за колам мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, весці строгі кантроль за правільным скарыстаннем сродкаў, накіраваных на капітальнае будаўніцтва.

У 1938 г. прадугледжваецца павелічэнне абаротных сродкаў гаспадарчых органаў на 8,9 млрд. руб., у тым ліку за лік бюджэта — 5,4 млрд. руб.

Адна з самых сур'ёзных задань гаспадарчых органаў — правільнае скарыстанне абаротных сродкаў.

Развіццём СНК СССР ад 5 лютага бягучага года устаноўлены новы парадкі фінансавання МТС. Расходы машына-трактарных станцый поўнасьцю прыняты на дзяржаўны бюджэт і гэтым самым ліквідавана мноства крыніц фінансавання.

Устаноўлена трывалая фінансавая база МТС. На 1938 год усяго на фінансаванне МТС асигнавана 7,650 мільярд руб.

Правядзення па даручэнню Эканамічнага Савета пры СНК СССР правара Наркамзема паказала, што ім вяртаецца размяркоўваліся трактары і іншыя сельскагаспадарчыя машыны па рэспубліканскіх, вярх і абласных, напярэй планаваліся вытворчыя заданні краям і абласцям і з усім адсутчыў кантроль Наркамзема за расходваннем бюджэтных сродкаў. Адсутнасць кантролю прывяла да таго, што машына-трактарныя станцыі і саўтасы за 1937 г. мелі вялікія страты.

Эканамічным Саветам пры СНК СССР прыняты ралі раённыя, палітычныя работу машына-трактарных станцый і Наркамзема СССР Гэтыя паставлены Наркамземам выконваюцца выключна марудна.

ФІНАНСАВАННЕ СОЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНЫХ РАСХОДАЎ

Толькі за дзве сталінскія пяцігодкі расходы на асвету і ахову здароўя па дзяржаўных і мясцовых бюджэтах Саюза ССР склалі каля 84 млрд. руб.

Дзяржаўным планам 1938 года прадугледжваецца вельмі значны рост культурынага будаўніцтва. Расходы на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы па дзяржаўнаму і мясцовым бюджэтах на бягучы год складуць 31,4 млрд. руб. на 5,9 млрд. руб. або на 23,3 проц. больш чым у 1937 годзе.

Апошнія 10 год расходы на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы па дзяржаўнаму і мясцовым бюджэтах узраслі ў 20 разоў. Апрача таго, вялікія расходы на культурныя мэты робіць прафсаюзны, кааператывны і грамадскія арганізацыі. Агульны аб'ём затрат па культуру з бюджэта і паз-

бюджэтных крыніц у 1938 годзе перавысіць 42 млрд. руб.

Асноўнае месца ў фінансавым плане сацыяльна-культурнага будаўніцтва займаюць расходы на асвету. На 1938 год яны устаноўлены ў суме 20,1 млрд. руб. супроць 16,3 млрд. руб. у 1937 годзе.

Лік навуачных і пачатковых, няпоўных сярэдніх і сярэдніх школаў у гэтым годзе дасягнуў 33 мілья чалавек. У галіне вышэйшай асветы наша краіна таксама дасягнула выдатных поспехаў. Дацэнткова сказаць, што лік навуачных і ВНУ нашай краіны на многа перавысіла лік студэнтаў вышэйшых навуковых устаноў Германіі, Італіі, Англіі, Францыі і Японіі ўзятых разам.

ВЫНІКІ ВЫКАНАННЯ БЮДЖЭТА ЗА 1936 ГОД

У 1936 годзе, у выніку ўздыму працоўнага энтузіязма мас у сувязі з усенародным абмеркаваннем і зацвярджэннем Сталінскай Канстытуцыі і разгорнутым отыханавым рухам, народна-гаспадарчыя планы не толькі былі выкананы, але і перавышаны.

Пасляховае выкананне народна-гаспадарчага плана знайшло адлюстраванне ў выкананні дзяржаўнага бюджэта. Дзяржаўны бюджэт Саюза ССР быў выкананы ў 1936 г. па даходах у суме 83,760 мільярд руб. і па расходах — у суме 81,827 мільярд руб. Перавышэнне даходаў над расходамі складала ў 1936 годзе 1,933 мільярд руб.

Не глядзячы на шкоду, нанесеную фінансавай сістэме ворагамі народа, мы мелі ў 1937 годзе значны рост фінансавога магутнасці Саюза ССР. Па справядліва за 1937 год дзяржаўны бюджэт быў выкананы па даходах у суме 96,6 млрд. руб., а па расходах — 93,9 млрд. руб., з перавышэннем даходаў над расходамі ў 2,7 млрд. руб.

Аднак, трэба сказаць, што, не глядзячы на перавышэнне даходаў над расходамі, план даходаў быў недавыкананы па падатку з абарота, адлічэнняў ад прыбытку, дзяржаўных пазыках і падаткаў з населенства. Тлумачыцца гэта, з аднаго боку, невыкананнем асобнымі галінамі народнай гаспадаркі сваіх вытворчых планаў, а з другога боку, слабай работай фінансавога апарата і тым шкодніцтвам, якое мела месца ў фінансавай сістэме. Прабраўшыся на кіруючыя пасты ў фінансавых органах, ворагі народа ўсімі сродкамі стараліся ў мятах рэстаўрацыі капіталізму падарваць фінансавую магутнасць нашай дзяржавы, дэзарганізаваць фінансавую гаспадарку, расстроіць бюджэтную дысцыпліну і кваліфікацыю са скарыстаннем дзяржаўных сродкаў.

Органы савецкай рэваліцыі пад кіраваннем Нікала Іванавіча Ежова нанеслі саўвешнаму ўдар ворагам народа і іх контррэвалюцыйным замыслам. (Усе ўстаюць. Волічы: «Нікала Іванавічу Ежову — ураў! Бурныя апладыменты»). Аднак, разгром трагічна-бухарыйскай банды не азначае поўнага знішчэння ўсіх сіроч пугнаўшых трагічна-бухарыйскіх палітыкаў і іншых агентаў фашыскага шкодлівага справе далейшага будаўніцтва камуністычнага грамадства, Таварыш Сталін вучыць нас, што «Падку існуе камуністычнае ажуржэнне, будучы існаваць у нас шкодніцкі, шпіёнскі, дыверсантскі і забойны, змысловы ў нашы тылы агентамі змысловых дзяржаў». Гэта азначае, што і ў фінансавай сістэме трэба штодзённа праводзіць работу па выкараняванню атакуючых і не выратуць ворагаў народа і поўнай ліквідацыі ўсіх вышэйшых шкодніцтва.

Дзяржаўны бюджэт Саюза ССР на 1938 год — першы год Трэцяй пяцігодкі — забяспечвае далейшае развіццё і ўмацаванне сацыялістычнага будаўніцтва ў Савецкім Саюзе. Ён пабудаваны ў адпаведнасці з дзяржаўным планам

наша краіна займала першае месца ў Еўропе па выпуску машынаў, трактараў, камбайнаў, грузавых аўтамабіляў, па забавіцы жалезнай руды, па выплыві чарнавой металу, па вырабе суперфасфата, а таксама цукру і руды шчырых прадуктаў.

Сацыялізм увайшоў у быт працоўных горала і вёскі. Калгасны лад у вёсцы стварыў велізарныя перспектывы развіцця сельскай гаспадаркі, якая ўпэўнена ідзе па ажыццяўлення сталінскага задання — штогод атываць 7—8 мільярдў хлеба.

Найважнейшым заваяваннем сацыялізма з'яўляецца стварэнне шчаслівага, радаснага, зможнага жыцця працоўных мас СССР.

У нашай краіне ажыццяўлена права па працу, на адпачынак, на асвету, на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці і пры страце працаздольнасці. Ажыццяўленне прынцыпаў сацыялізма «Ад кожнага па яго здольнасцях, кожнаму па яго працы». Мы дабіліся найважнейшых поспехаў у справе сацыялістычнага пераўтварэння грамадства таму, што ўсёй нашай работай кіруе вялікі правядыр народа — таварыш Сталін. (Усе ўстаюць. Волічы: «Вялікому Сталіну — ураў!» «Нахай жыве Сталін — ураў!» Праціжыныя апладыменты).

У вырашэнні важнейшай гістарычнай заданні пабудовы сацыялістычнага грамадства каласальнае значэнне мелі поспехі ў галіне развіцця і ўмацавання савецкіх фінансаў.

За год дзвюх пяцігодкі толькі праз дзяржаву і мясцовыя бюджэты было накіравана каля 350 мільярдў рублёў на развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, уаду культуры і павышэнне матэрыяльнага дабрабыту працоўных мас, а таксама на ўмацаванне абароназдольнасці краіны.

Толькі па фінансаванне народнай гаспадаркі ў Другой пяцігодкі было асвоена 183 мільярдў рублёў, а на фінансаванне сацыяльна-культурных мерапрыемстваў — 73,3 мільярдў рублёў.

Такім чынам, звыш 70 проц. бюджэтных расходаў падае на фінансаванне народнай гаспадаркі і культуры.

Фінансы дзвюх і іншых фашыстскіх агресараў — Італіі і Японіі — адчуваюць не меншае напружанне, чым фінансы Германіі.

Па афіцыйных італьянскіх даных, фашыстскі ўрад за апошнія чатыры год расходваў на ваенныя авантуры ў Абсініі і Іспаніі ў агульным ліку 39 млрд. лір. Для пакрыцця ваенных расходаў было выпушчана некалькі прымусовых пазык. У выніку гэта і ў іншых краінах аператыўна прымусовага характару дзяржаўны доўг Італіі даходзіць зараз да 200 млрд. лір супроць 89 млрд. лір у 1930 г.

Важнейшае значэнне ў агульным аб'ёме даходнай часткі бюджэта мае падаткі з абарота і адлічэння ад прыбытку. Сума падатку з абарота вызначана ў 1938 г. у 83,3 млрд. руб. супроць 75,9 млрд. руб. у 1937 г. Праца падатку з абарота ў 1938 г. пастанова 71,4 проц. усіх даходнай часткі бюджэта і 8,1 проц. паступае праз адлічэнні ад прыбытку. Адлічэнні ад прыбытку ў бюджэт Саюза ССР складуць 9,6 млрд. руб. супроць 6,5 млрд. руб. у 1937 г., г. зн. на 46,7 проц. больш.

Рост даходаў ад падатку з абарота і адлічэнняў ад прыбытку ў 1938 г. тлумачыцца ростам вытворчай праграмы прамысловасці, тавараабарота і павелічэннем аб'ёму прыбыткаў дзяржаўных прадпрыемстваў саюза, рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання.

Намашленні ад зніжэння сабекошту толькі па шасці прамысловых нархматах вызначыліся ў 2,6 млрд. руб. Гэта лічба гаворыць аб велізарным значэнні барацьбы за зніжэнне сабекошту ў 19

Другая Сесія Вярхоўнага Савета СССР АБ АДЗІНЫМ ДЗЯРЖАУНЫМ БЮДЖЭЦЕ САЮЗА СОВЕЦКІХ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК НА 1938 ГОД

Працяг даклада народнага камісара фінансаў Саюза ССР тав. ЗВЕРЭВА А. Г.

Значная большасць навучаюцца саюзных вышэйшых навучальных устаноў забяспечана стипендыямі. Размер стипендыяў складае ад 180 рублёў для студэнтаў першага курсу да 200 рублёў у месяц для студэнтаў старэйшых курсоў.

Вялікія сродкі — 3.775 млн. руб. — на бюджэце Саюзных рэспублік накіраваныя на падрыхтоўку кадроў, га-

лоўным чынам педагогічных і медыцынскіх.

Значна павялічваюцца расходы на дашкольнае выхаванне дзяцей.

Дзяржава абірае велізарныя сродкі на ахову здароўя. Расходы на дзяржаўнаму і мясцовых бюджэтах на ахову здароўя складалі ў 1937 годзе 6.827 млн. руб. У 1938 годзе на ахову здароўя намерана зрасходоваць 8.076 млн. руб., гэта значыць на 1.249 млн. руб. або на 18,3 проц. больш, чым у мінулым годзе.

На мерапрыемствы па ахове маці і дзяці ў 1938 годзе намерана зрасходоваць 1.382 млн. руб. На выплату дапамог многалетнім мацерам у бягучым годзе прадугледжаны асігнаванні ў размеры 900 млн. руб.

ДЗЯРЖАУНЫЯ БЮДЖЭТЫ САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІК І МЯСЦОВЫЯ БЮДЖЭТЫ

У раздэ важнейшых фактараў, забяспечваючых хуткае развіццё сацыялістычных саюзных рэспублік на аснове правядзення ленынска-сталінскай напавянальнай палітыкі, вялікае значэнне мае асабліва дзяржаўны бюджэт. З саюзнага бюджэта 1938 года перадаецца ў рэспубліканскія і мясцовыя бюджэты 17.955,6 млн. руб.

Гэтыя даныя паказваюць, што Саюзныя рэспублікі і мясцовыя саветы разараджаюцца сумай, роўнай 34,7 млрд. руб.

З Саюзных рэспублік найбольш значны рост бюджэта дае Кіргіская ССР. У 1937 годзе бюджэт гэтай рэспублікі склаў 268 млн. руб., а ў 1938 г. — 347 млн. руб., гэта значыць рост на 30,5 проц.

сеўная плошча за апошнія 10 год вырасла да 454 тыс. гектараў да 1 млн. гектараў. На палях Кіргіскай ССР працуе 55 МТС, маючых 3.964 трактары, 484 камбайны, сотні аўтамашы.

Поспехі кіргіскага народа ў галіне культуры велізарны. Да рэвалюцыйнага года кіргізаў налічвалася вымога больш поўнотага пісьменнасці ў вяршыні была толькі адна сотня школ, дзе вучыліся толькі дзеці царскіх чыноўнікаў і баў. Зараз рэспубліка мае 1.786 пачатковых і сярэдніх школ 12 тэхнікумаў, 3 ВНУ і некалькі навукова-даследчых устаноў.

(У млн. руб.)

Рэспубліка	1937 г. (факт.)	1938 г. (план)	Рост у проц.
РФССР	18.802	21.407	13,5
Украінская ССР	5.191	5.977	15,1
Беларуская ССР	1.009	1.167	15,7
Азербайджанская ССР	762	916	20,2
Грузійская ССР	917	1.065	16,1
Армянская ССР	338	388	14,8
Туркменская ССР	395	441	11,4
Узбекская ССР	1.140	1.315	15,3
Таджыцкая ССР	363	443	22,0
Казахская ССР	1.153	1.281	11,1
Кіргіская ССР	268	347	30,5
Усяго па Саюзных рэспубліках	30.396	34.747	14,3

Да рэвалюцый Кіргізія была крайня адставай царскай калоніяй. Царызм у саюзе з буйнымі феодаламі, мананамі і баямі бялізасна прыгнётаваў кіргіскаю беднату.

За год саюзскага ўладу, асабліва за год двух сталінскіх пяцігодкаў, гаспадарка Кіргіскай ССР дасягнула велізарных поспехаў. Навола створана буйная прамысловаць. Пабудаваны дзесяці прамысловых прадпрыемстваў, электрастанцыяў. Рэканструявана вузлавая прамысловаць. Кіргізія перадае вузлаву ў 11 разоў больш, чым у 1913 г. Каля 92 проц. сялянскіх гаспадарак аб'яднаны ў калгасы. Па-

Ленынска-сталінскага напавянальнага палітыка аб'яднала народы Саюза ў многанациональную брацкую сям'ю і перафармава папы нацыянальна-васіянскіх у адзіноцтва рэспублікі з высока развітым прамысловацтвам і сельскай гаспадаркай.

Расходы на фінансаванне народнай гаспадаркі па бюджэце Саюзных рэспублік прыняты ў суме 8.852 млн. руб. У параўнанні з 1937 г. яны ўзрастаюць на 11,2 проц.

РАСХОДЫ НА СОЦЫЯЛНА-КУЛЬТУРНЫЯ МЭРАПРЫЕМСТВА

Расходы на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы па рэспубліканскіх і мясцовых бюджэтах у 1938 г. ўзрастаюць на 20,3 проц. у параўнанні з 1937 г.

Расходы на асвету па рэспубліканскіх і мясцовых бюджэтах з 12.804 млн. руб. у 1937 г. вырастаюць да 15.059 млн. руб. у 1938 г., або на 17,6 проц., на сацыяльнае забяспечанне — з 1.251 млн. руб. да 2.049 млн. руб., або на 63,8 проц.

Расходы на ахову здароўя па дзяржаўных і мясцовых бюджэтах Саюзных рэспублік (зводны бюджэт) намяраюцца на 1938 г. у размеры 6.932 млн. руб., рост супроць 1937 года на 17,3 проц.

Трэба ўказаць, што не ва ўсіх рэспубліках строга захоўваецца бюджэтная дысцыпліна.

Пры планаванні ўпраўленчых расходаў у 1937 г. перамаглі ўзбекская і Азербайджанская ССР значна былі заблытаны ўпраўленчыя расходы.

Есць факты самавольнага павелічвання штатаў і аздаў. Так, у Азербайджанскай ССР шырока практыкуюцца ўстаўленне персанальных аздаў, што прывяло да значных перарасходаў.

Звяртае на сабе ўвагу грубейшае парушэнне бюджэтных дысцыпліны ў капітальных будаўніцтвах Саюзных рэспублік.

Усе гэтыя факты патрабуюць узмацнення рэвізійна-кантрольнай работы фінансавых органаў.

ФІНАНСАВАННЕ АБАРОНЫ СОВЕЦКАГА САЮЗА

Савецкі Урад бесперапынна ўмацоўвае абароназдольнасць нашай краіны ў сувязі з тым, што над народамі зямлянага шара, які ніколі блізка і рэальна, загінула пагроза новай сусветнай вайны, падрыхтоўваецца фашысцкімі агрэсарамі. Вайна можа пачацца ў любы момант, нечакана, бо, як гаворыў таварыш Сталін, цяпер войны не аб'яўляюцца. Яны проста пачынаюцца.

Японская ваянішчына ў апошнія дні разбіла рад прывакацыйных нападў на ровесную тэрыторыю ў раёне возера Кован. Утаржэнне японскіх рэгулярных апацей на советскую тэрыторыю прадляла спробу японскай ваянішчыны прыцягнуць Японію ў вайну з Савецкім Саюзам. Савецкі Саюз рашуча і паслядоўна праводзіць мірную палітыку, выкрываючы захватніцкую палітыку ваянішчы дзяржаў.

Савецкая мірная палітыка накіравана не толькі на абарону советскай краіны, але і на абарону працоўных усіх краін па абарону чалавечай культуры ад фашысцкага варварства. Мільяны свабоднага магутнасцю, каласальна а-

рашная за год сталінскіх пяцігодкаў краіна Саветаў з'яўляецца галоўнай абарончай міру.

«Наша аэніяная палітыка асна,— гаворыць таварыш Сталін у справаздачым дакладзе XVII з'езду нашай партыі,— Яна ёсць палітыка захавання міру і ўмацнення гандлёвых адносін з усімі краінамі СССР не думая прагражаць каму-б там ні было, тым больш нягледзячы на каго-б там ні было. Мы стамі за мір і адстаёма справу міру. Але мы не баёмся пагарз і гатовы адказваць ударам на ўрад падальшчыкаў вайны. (Бурныя працяжныя апладысменты).

Магутны і пераможны Савецкі Саюз. Яго сіла ў пераможнай дружбе ўсіх народаў нашай многанациональнай дзяржавы, у бязмежнай адданасці мас справе сацыялізма, большасці партыі і вялікаму праўдыву і даступнаму прапоўнага чалавечасці — таварышу Сталіну (усе ўстаюць). Волкіны «Вялікаму Сталіну—ураі», бурныя апладысменты) у магутнай сацыялістычнай зямлянцы і ў яснымым умацаванні абароназдольнасці Савецкага Саюза.

Каб яшчэ больш умацаваць магутнасць Савецкага Саюза, у прадстаўленым на запярэжэнне Сесіі Вярхоўнага Савета Саюза ССР бюджэце на 1938 год намераны асігнаванні па каштарысу Наркамата Абароны і Наркамата Ваенна-Морскага Флота ў размеры 27 млрд. руб. (Бурныя апладысменты).

Гэтыя асігнаванні яшчэ больш умацоўваюць абароназдольнасць нашай радзімы і гора тавы, хто адважыцца насправаваць сілу советскай зброі. (Бурныя апладысменты).

Увесь советскі народ стане на абарону неадыхальнага граніца Савецкага Саюза. На правакацыі агалчэль імперыялістаў, падальшчыкаў вайны наша краіна гатова адказаць сакрушальным ударам. Каб патрабуецца, то увесь советскі народ згуртаваны вакол камуністычнай партыі і любімага правадчыка—таварыша Сталіна, стане сілай на рубіжках сацыялістычнай радзімы і злёгка адстаіць сваю саваду і незалежнасць. (Усе ўстаюць). Волкіны: «Нахай жыве таварыш Сталін. Ураі!» Бурныя апладысменты).

У СОВЕЦЕ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ САЮЗА ССР

АБ АПЛАЦЕ МАШЫНІСТАЎ, ТРАКТАРЫСТАЎ, ВАГАЎШЧЫКОЎ І КАЛГАСНІКАУ, ЗАНЯТЫХ НА МАЛАЦЬБЕ

У мэтах павышэння запікаўленасці працоўных на малацьбе ў скарачэнні арміяў абмалоту. Совет Народных камісараў Саюза ССР паставіла:

Навісці з пачатку малацьбы ўраджаю 1938 г. аплату працы машыністаў, трактарыстаў і калгаснікаў, занятых на малацьбе, устанавіць для наступных размер аплат працы:

- 1) Для машыністаў на малатарнях МК-1.100:
- а) машыніст, які намалаціў за ўвесь год да 12 тон, атрымавае ад МТС 60 соўгаса за кожную тону намалачанага ім зярна па 1 р. 20 кап. грашыма і 600 грам зярна;
- б) машыніст, які намалаціў за ўвесь год звыш 8 тон, атрымавае за кожную намалачаную ім тону звыш 8 тон па 2 р. 40 кап. грашыма і 850 грам зярна;
- в) машыніст, які намалаціў за ўвесь малапільны сезон звыш 250 тон зярна, атрымавае прэмію-надабўку ў размеры 65 кап. грашыма і 250 грам зярна за кожную тону намалачаную ім звыш 250 тон, калі гэтыя 250 тон зярна былі ім намалачаны ў тэрмін менш, чым 60 календарных дзён ад пачатку малацьбы;
- г) машыніст, які намалаціў за ўвесь малапільны сезон звыш 350 тон зярна, атрымавае дабавачную прэмію-надабўку ў размеры 65 кап. грашыма і 250 грам зярна за кожную тону намалачаную ім звыш 350 тон, калі гэтыя 350 тон зярна былі ім намалачаны ў тэрмін менш, чым 70 календарных дзён ад пачатку малацьбы.
3. Апрача таго, за абмалот без страт, за добры вымалот і добрую ачыстку зярна машыніст атрымавае асобую прэмію ў наступным размеры:
- а) машыніст МТС — ад абслугоўваемага ім калгаса, пры адпаведнай ацэнцы праўлення калгаса — працядзень за кожна 10 тон намалачанага ім зярна;
- б) машыніст соўгаса — усяго да 100 рублёў грашыма пасля сканчэння абмалоту, па ацэнцы дырэктара соўгаса.
4. Устанавіць, што машыніст на малацьбе з'яўляецца пачынальнікам малацьбінага аграгата, кіруе брыгадай пра-

цоўчых на малацьбе, уставаўлівае абавязкі кожнага работніка, несе адказнасць за становішча малатарні і якасці абмалоту.

Машыністу падпарадкоўваюцца ўсе працоўныя на малатарні і рухавіку апрача вагаўшчыкоў, якія непасрэдна падпарадкоўваюцца ў калгасах праўдыву калгаса, а ў соўгасах — дырэктару соўгаса.

5. Вагаўшчыкам МТС на малатарнях і камбайнавай уборцы па поўнае ўважванне ўсяго намалачанага зярна устанавіць аплату ад МТС ў размеры 200 руб. у месяц і апрача таго вагаў-

шчыкам, акуратна і поўнаспо ўважваючым штодзённа ўсё намалачанае зярно, выдавае прэмію ў размеры 100 руб. і 40 кілаграмаў зярна ў месяц.

6. Абаважва дырэктару МТС выдаваць машыністам і вагаўшчыкам заробную плату два разы ў месяц—5га і 20-га чысла.

7. Рэкамендаваць калгасам налічваць калгаснікам, працуючым на малацьбе, прападня за кожную тону намалачанага зярна ў залежнасці ад кваліфікацыі калгасніка і прадукцыйнасці малатарні ў наступных размерках на аднаго калгасніка:

Прац. работнік на малатарнях МК-1.100	Прац. работнік на малатарнях МК-900 БДО-34.
30 сотак прападня	35 сотак прападня
20 сотак прападня	25 сотак прападня
17 сотак прападня	22 соткі прападня
15 сотак прападня	20 сотак прападня
10 сотак прападня	12 сотак прападня

8. Трактарыстам і матарыстам пры нафтаухавіках і лакамабілях, падавальшчыкі ў барабан (барабаншчыкі), Укладчыкі саломы і паловы ў скірдзі (скірдправы) Падавальшчыкі снапоў па палок малатарні, падавальшчыкі снапоў са скірдзі да малатарні і саломы і паловы—на скірдзі, вяльшчыкі і сартыроўшчыкі зярна. Адграбальшчыкі саломы і паловы ад малатарні, падавальшчыкі снапоў да барабаншчыка, уборшчыкі зярна ад малатарні. Працоўныя на ацвяжванні саломы і паловы ад малатарні

Рэкамендаваць калгасам за зярно, намалачанае на працягу рабочага дня на малатарнях МК-1.100 звыш 12 тон і на малатарнях МК-900 і БДО-34 звыш 8 тон — налічваць прэмію ў размеры да 50 проц. да здельных расцэнак (у прападнях).

ПРАОУНЫЯ ВЛАДЗІВАСТОКА—ТАВАРЫШУ ВАРАШЫЛАВУ МАСКВА — КРЭМЛЬ

ТАВАРЫШУ КЛІМЕНТУ ЕФРЭМАВІЧУ ВАРАШЫЛАВУ

Падзеі, якія адбыліся ў апошні час на далёкаходнай граніцы — новай напавянальнай японскай ваянішчыны, выклікалі ў працоўных Владзівастка і Прымор'я пачуццё найглыбейшага абурэння. Японскія імперыялісты, якія даўно кваліцца на чужыя багатыя землі, ужо не раз прашупвалі моцнасць нашых далёкаходных граніц і ўжо не раз японскія самураі адходзілі ад іх з акрываўленым носам, прапучыны нашымі доблеснымі пагранічнікамі. Нахай памытаюць і ведоўкі Японскі самураі, што Савецкі Далёкі Усход не той, кім ён быў у годы ітэрвенцы. Яшчэ тады, у годы ітэрвенцы, не маючы дастатковага ўзбраення, рабочыя і сяляне, кіруюмыя вялікай партыяй Леніна — Сталіна, білізасна білі японскіх ітэрвентаў, пакуль не выгналі іх з Далёкага Усхода. Савецкі народ ніколі не забудзе гэтых дзён. Неагладжальную крываваую паміць пакінулі аб сабе ў народзе японскія самураі.

Пад кіраўніцтвам большасці партыі, па вялікаму сталінскаму плану працоўныя нашага края будавалі не сакрушальны фарпост советскай краіны на Далёкім Усходзе. На далёкаходных граніцах жыўмы ланцугом стаяў байцы-пагранічнікі, у іх асабістых воллах нарадзіўся і ўзмагаў советскі гатовы ў любую мінуту па першаму закліку нашай партыі і ўрада пад Вялікім выпрабаваным камандаваннем рыцунца ў бой і знішчыць ворага на яго тэрыторыі. Разам з арміяй і флотам на граніцы стаяў увесь наш народ, гатовы па першаму закліку партыі і ўрада абрушыцца на ворага і знішчыць яго, калі ён ашча раз уздумае аганьбіць нашу родную советскую зямлю.

Мы шлем Вам, таварыш Варашылаў, нашым гераічным байцам Далёкаходнага Чырвонасяянскага Фронта і доблесным пагранічнікам, даўшым дастойны алпор японскім самураям.

Мы шлем Вам, таварыш Варашылаў, сваё палкае прывітанне і залюбненне ў тым, што мы ўсе, як адзін, гатовы ў любую мінуту па закліку нашай партыі і ўрада стаць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы.

Нахай жыве наша доблесная Чырвоная Армія і яе баяны палкавоцёп — таварыш Варашылаў!

Нахай жыцьце баявыя палкі Далёкаходнага Чырвонасяянскага Фронта!

Нахай жыцьце наш родны і любімы Іосіф Вісарыявіч Сталін!

(Прынята 6 жніўня на агульнагераічным мітынгу працоўных Владзівастка, на якім прысутнічала каля 80.000 чалавек).

РАЧНЫЯ СУДНЫ ПРАШІЛ ЛЕДАВІТНЫМ АНІ.АМ

ЯКУЦК, 11 жніўня. (БЕЛТА). Сёння караван рачных суднаў, які накіроўваўся з бухты Тікоі на раку Яну, уладва скончыў свой шлях. Учора парохад «Пішчолка» (капітан тав. Гольдштэйн) даставіў на буксыры ў вузле Яны пароходы «Крэнічкі», «Шыршоў» і 11 барж, у трыма якіх знаходзіцца 3.778 тон рознага грузу.

Паход такой колькасці рачных суднаў па Ледавітаму азіану ажыццэўлен упершыню.

САМАЛЁТ-АМФІБІЯ ТАВ. ГАЛАВІНА ПРЫЛЯЦЕ У КРАСНАЯРСК

КРАСНАЯРСК, 10 жніўня. (БЕЛТА). Сёння ў 13 гадзін 40 мінут па мясцоваму часу ў Краснаярскім гідрарайоне апусціўся самалёт-амфібія лётчыка тав. Галавіна. Шлях ад Новасібірска да Краснаярска самалёт пакрыў за 2 гадзіны 30 мінут.

УРАДАВАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ЭКІПАЖЫ САМАЛЁТА Н-209

Год таму назад 12 жніўня 1937 года, з дазволу советскага ўрада, Герой Советскага Саюза лётчык С. А. Леванеўскі пачаў пералёт з Масквы праз Палос у Паўночную Амерыку на чатырохматорным самалёце Н-209. Мэтай пералёту было, пасля бліжэйшых палётаў тт. Чкалава і Громава, зробленых у тым жа годзе, выпрабаваць сувязь праз Паўночны Палос з Амерыкай на самалёце палтова-насажарскага тыпу. Экіпаж самалёта Н-209 склаўся з 6 таварышоў: С. А. Леванеўскі—камандзір самалёта, Н. Г. Кастанаў — пілот, В. І. Леўчанка — штурман, Г. Т. Пабэжымаў і Н. Н. Гадавікова — механікі, Н. Я. Галкоўскі — радист.

Палёт працякаў у вельмі цяжкіх метэаралягійных умовах, асабліва над Ледавітым азіанам. Апаваючыся абледзянення, лётчыкі трымаліся на вялікай вышыні, але і там не выходзілі з воблакаў, 13 жніўня ў 13 гадзін 40 мінут самалёт Н-209 прайшоў над Паўночным Палосам, а ў 14 гадзін 32 мін. з барта самалёта была падана раддыграма з паведамленнем, што адзін з матораў спыніўся. Гэта акалічнасць, прымушаючы самалёт ляцець ніжэй, павялічыла небяспеку абледзянення.

На гэтым сувязь з самалётам абарвалася. Мноства палярных і іншых раддыстанцый бесперапынна сачыла за ім, але работа станцыі самалёта Н-209 не была выдзена.

Хаця па думцы кампетэнтных спецыялістаў уся абстаноўка ўважала на тое, што адбылася катастрофа ў палевы і самалёт па ўсёй магчымасці разбіўся, а не зрабіў пасадку, урад СССР арганізаваў пошукі экіпажа самалёта Н-209 па ўсёй тэрыторыі СССР, так і з боку берагоў СССР, так і з боку берагоў Аляскі і Паўночнай Канады. За час пошукаў было зроблена два палёты да Паўночнага Палоса, рад палётаў на працягу тэрыторыі ў бок Амерыкі, палёт з Ямлі Франца Іосіфа да берагоў Грэнландыі (куды дрэйф мог апацесці астаткі самалёта) і іншыя. Палё-

ты не далі рэзультатаў, самалёт Н-209 не быў знойдзены.

Урад апраціў Герояў Советскага Саюза—лётчыкаў і палярных даследчыкаў — аб магчымасці і мэтазгоднасці далейшых пошукаў. Па аднаўдзенай іх думцы далейшыя іх пошукі не маюць ніякіх шансаў па поспех і экіпаж самалёта Н-209 трэба лічыць загінулым.

У сувязі з гэтым Совет Народных Камісараў Саюза ССР паставіў далейшыя пошукі самалёта Н-209 спыніць.

Урад СССР пазыяляе з усім советскім народам смутак аб страце нашых дарагіх таварышоў, мужных советскіх лётчыкаў, таварышоў С. А. Леванеўскага, Н. Г. Кастанава, В. І. Леўчанка, Г. Т. Пабэжымава, Н. Н. Гадавікова і Н. Я. Галкоўскага і выказвае сем'ям іх сваё глыбокае спачуванне.

Урад паставіў:

1. Для ўважвання памяці таварышоў С. А. Леванеўскага, Н. Г. Кастанава, В. І. Леўчанка, Г. Т. Пабэжымава, Н. Н. Гадавікова і Н. Я. Галкоўскага пабудавать помнік у гора Мэскве.
2. Прысвоіць:

- Імя тав. Леванеўскага — школе марскіх лётчыкаў у г. Нікалаеве і будучаю чамуся лодзавольнаму пароходу;
 - Імя тав. Кастанава—эрадрому (лётна-выпрабавальнай станцыі пры заводзе № 22;
 - Імя тав. Леўчанка — авіяцыйнаму палку Балтыйскага флота;
 - Імя тав. Пабэжымава — Краснаярскіму авіярамонтнаму заводу Галоўнаў-ночморшляку.
 - Імя тав. Гадавікова — Маскоўскаму авіяцыйнаму тэхнікуму НКВД;
 - Імя тав. Галкоўскага — Якушкаў раддыацэнтру Галоўнаўночморшляку.
- Урад паставіў вызначыць сем'ям загінуўшых членаў экіпажа самалёта Н-209 пенсію ў павышаным размеры і выдаць сем'ям загінуўшых адпачасовавую дапамогу па 20.000 рублёў кожнай сям'і!

УВЕСЬ СОВЕЦКІ НАРОД СТАЇЦЬ НА ВАРЦЕ СВАЕЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЫ

ВЫШЫНЯ БЕЗЫМАННАЯ

Яшчэ яна ўчора была Безыманная, Сёння увесь свет яе знае, Для нашай радзімы Советскай свяшчэнная Яна — гара наша святая! Паўзучы і мыслі народаў свабодных Ляноўца на Усходзе Далёкім І вояны нашых, любімых і родных, Вітаюць з гераізмам высокім.

Жанхуў агонь бандыцкай втраці Пад Безыманнай вышынёй, Сялішны лезуцы самураі І пагражаюць нам вайной. Ужо святля кроў праліта Герояў нашых, варварых, Нахай-жа вядошчы бандыты,

Што гэта кроў падзе на іх, Што мы па Сталінскаму слову, Усе паўстаном, як адзін, Супроць разбойніцкага змова, Што чыняць Токію, Берлін... Нахай на лбе сабе залішчы Майстры развою з трох сталіц! Ім не праціць нашых граніц! Нахай-жа вораг тупарулы Заломіць зраз і на увесь час, Што ён, апроч свае магілы, Нічога больш не знойдзе ў нас.

10-УІІІ-1938 г.
ВУСЯ.

ЯКУБ КОЛАС

Гнеў і абурэнне пагранічнікаў БССР

ЗАХОДНЯЯ ГРАНІЦА. БССР. З напружанай увагай слухалі байцы пагранічнай заставы якой камандуе тав. Пераход паведамленне, перадаванае радды, аб новай правакацыі японскіх войск на Далёкаходнай граніцы. У 12 гадзін цялі алыўся мітынг, на якім байцы выказалі свой гнеў і абурэнне ў сувязі з наглым правакацыйным японскіх фашыстаў. У прынятай рэзалюцыі пагранічнікі заўважылі:

«З пачуццём найвялічшага абурэння і гневу дэваласі мы сёння аб новай наглай правакацыі японскай ваянішчыны, пасягаючай на свяшчэнныя рубіжы крамы сацыялізма. Права-

тары атрымалі дастойны адпор з боку байцоў Чырвонасяянскага Далёкаходнага Фронта. Нахай помніць фашысцкай сваюч, што доблесная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія гатова ў любую мінуту разграміць кожнага напалаючага ворага. Увесь многамільённы советскі народ па першаму закліку советскага ўрада, большасці партыі і вялікага Сталіна стане як адзін чалавек на абарону сваёй сацыялістычнай радзімы.

У адказ на новую правакацыю японскай ваянішчыны мы яшчэ больш пільна і зорна будзем ахоўваць ляжжэную граніцу, яшчэ больш песна згуртуемся вакол партыі Леніна—Сталіна.

Мы за мір, але да вайны гатовы

З рэзалюцыі агульнага схода студэнтаў-завочнікаў, курсантаў, выкладчыкаў, служачых і тэхнічнага персанала Маргілеўскага педінстытута

Савецкі народ не хоча вайны, але знаходзіцца ў стане мабілізацыйнай гатоўнасці і калі вораг пасме напаць на нашу сацыялістычную радзіму, мы, советскае студэнцтва і настаўніцтва, зменім парю і энгіту на вытоўку і да апошняй кроплі крывы будзем абараняць сваю сацыялістычную абавязчыну.

Мы за мір, але заўсёды гатовы да вайны. Мы патрабуем ад советскага ўрада прыняць рашучы мер супроць парушальнікаў советскіх граніц.

Па першаму закліку партыі, урада і праўдывага працоўнага народа таварыша Сталіна мы гатовы стаць на абарону краіны сацыялізма.

Прыватнае байцам, камандзірам і палітрабнікам Далёкаходнага Чырвонасяянскага Фронта!

Нахай жыве камуністычная партыя і яе праўдывы таварыш Сталін!

Нахай жыве вялікі Савецкі Саюз!

Нахай жыве Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія, якая стаіць на варце граніц нашай радзімы!

Гатовы абараняць сваю радзіму

З рэзалюцыі рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых завода «Пролетарый» (Орша)

Мы, рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя завода «Пролетарый», сабраўшыся на мітынг, выказваем сваё глыбокае абурэнне і гнеў у сувязі з наглым правакацыйным выказах японскай ваянішчыны, якая парушыла граніцы нашай сацыялістычнай радзімы.

Нахай памытаюць фашысцкія бандыты, што наша слаўная і пераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і

увесь советскі народ заўсёды гатовы да абароны сваёй радзімы.

Мы гатовы па першаму закліку нашага ўрада, наша

